



Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Matilda Eriksson

Sammanträdesdatum
2025-08-29

Beteckning
Dnr: 25RS4741

Er beteckning:

103 33 StockholmRegeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet

Remissvar - En samlad myndighetsfunktion för ökad effektivitet och minskad sårbarhet i statens arbete med statsstöd KN2025/00943

Detta yttrande lämnas av Region Örebro län (RÖL), med syfte att kommentera promemorian KN2025/00943, *En samlad myndighetsfunktion för ökad effektivitet och minskad sårbarhet i statens arbete med statsstöd*. Promemorian bygger i sin tur på Statskontorets rapport *Bättre stöd för statsstöd – Förslag till en samlad myndighetsfunktion för statens arbete med vägledning, rapportering, kvalitetssäkring och registerföring av statsstöd* (2024:6) som ger tydliga rekommendationer kring organiseringen av statsstödsfunktionen i Sverige. Region Örebro län välkomnar ambitionen att effektivisera och stärka hanteringen av statsstöd och vill parallellt lyfta fram ett antal viktiga synpunkter utifrån ett regionalt perspektiv och våra konkreta behov. Regionens yttrande belyser både de positiva möjligheterna och de risker regionen ser att förslaget kan innebära samt lämnar förslag på justeringar för att bättre möta de förutsättningar och behov som råder på regional nivå.

Promemorians förslag

Regeringskansliet föreslår att det, från och med den 1 januari 2027, ska inrättas en samlad myndighetsfunktion för att hantera statsstöd, med ambitionen att öka effektiviteten och minska sårbarheten i statens arbete med statsstöd. Förslaget innebär att Upphandlingsmyndigheten och Konkurrensverket ska samordna sina verksamheter för att skapa en mer enhetlig och effektiv hantering av statsstöden. Genom en centralisering är syftet att uppnå en bättre samordning, högre transparens och rättssäkerhet. Målet är att minska risken för felaktig tilldelning av statsstöd och stärka konkurrensen på marknaden. Samtidigt finns det ett fokus på att minska den administrativa bördan för både myndigheter och stödmottagare.

Sammanfattning

Region Örebro län välkomnar förslaget om en samlad myndighetsfunktion för statsstöd, med dess ambition att effektivisera, harmonisera och öka rättssäkerheten i stödhanteringen. En centraliserad funktion kan bidra till ökad

transparens, minskad sårbarhet och ett mer enhetligt regelverk för statsstöd i hela landet.

Samtidigt ser Region Örebro län betydande risker med att samla väglednings- och tillsynsfunktioner inom en och samma myndighet. En sådan konstruktion riskerar att skapa målkonflikter, minska aktörers benägenhet att söka vägledning och därmed underminera förtroendet för systemet. Region Örebro län betonar vikten av att vägledningen är behovsanpassad, sektorsförankrad och tillämpningsnära – särskilt i gränsdragningen mellan statsstöd, upphandling och andra finansieringsformer. Bristande vägledning i dessa gråzoner riskerar inte bara rättsosäkerhet, utan även snedvridning av konkurrensen.

För att stärka systemets legitimitet och effektivitet föreslår Region Örebro län att promemorian justeras i två avseenden: (1) en tydlig uppdelning mellan väglednings- och tillsynsuppdrag samt (2) ett krav på strukturerad samverkan mellan den samlade funktionen och regionala aktörer.

Fördelar med förslaget

- ***Effektivisering och enhetlighet***
RÖL ser positivt på ambitionen att samordna hanteringen av statsstöd. Ett tydligare och mer sammanhållet system kan förenkla för regionala aktörer och öka enhetligheten i tillämpningen. Ett harmoniserat system motverkar dagens situation där tolkningar och tillämpningar av statsstödsregler kan skilja sig mellan olika regioner såväl som inom och mellan olika myndigheter.
- ***Ökad transparens och rättssäkerhet***
En samlad funktion skapar bättre överblick och ökad rättssäkerhet för både givare och mottagare. Ett mer transparent system minskar risken för osäkerhet och felaktigheter i tilldelningen av stöd samtidigt som förutsägbara och likvärdiga tolkningar stärker förtroendet för statsstödsreglernas tillämpning.
- ***Minskad sårbarhet i statsstödsprocessen***
En central myndighet kan samla kompetens och snabbare reagera på förändringar och behov, vilket är värdefullt inte minst i situationer där statligt stöd behövs akut – till exempel i krisberedskap, klimat-investeringar eller näringslivsutveckling. Utifrån hur exempelvis EU:s

sammanhållningspolitik nu tar form, är RÖL:s bedömning att detta kommer bli än mer viktigt framgent.

Risker med förslaget

- ***Risk för målkonflikter och minskat förtroende***

RÖL ser, i likhet med Statskontoret, att det finns betydande **risker med att samla både väglednings- och tillsynsuppdrag** inom en och samma myndighet. Om statsstödsfrågor hanteras av en aktör som också har befogenhet att besluta om upphandlingsskadeavgifter eller utreda konkurrensbegränsande offentlig verksamhet, riskerar det att skapa en kultur av försiktighet och tystnad – särskilt hos mindre kommuner och regioner.

Det är troligt att aktörer i tveksamma situationer undviker att söka vägledning om risken finns att deras fråga samtidigt kan leda till sanktion. Detta undergräver syftet med att samla funktionen, det vill säga att främja transparens, rättssäkerhet och god statsstödsanvändning

- ***Risk för bristfällig vägledning***

RÖL understryker vikten av att statsstödsfunktionen inte bara innehåller abstrakt regelinformation, utan även förmåga till **praktisk, behovsanpassad vägledning**. Regioner och kommuner agerar ofta i komplexa kontexter – inom transport, kultur, näringsliv, infrastruktur, EU-projekt och energiomställning – där stödfrågor inte kan hanteras isolerat från annan lagstiftning eller verksamhetslogik.

En vägledningsfunktion som förstår dessa sammanhang är avgörande för att statsstöd ska kunna användas som ett verktyg för regional utveckling, snarare än ett hinder. Upphandlingsmyndigheten har i dag denna förståelse, etablerade kontakter och förtroende och lämpade att utveckla denna roll.

- ***Risk för otydlighet i gränslandet mellan statsstöd, bidrag och upphandlingsregler***

För en region finns det en viss otydlighet i gränsdragningen mellan statsstöd och upphandling som riskerar att skapa både rättsosäkerhet och praktiska hinder i det regionala utvecklingsarbetet. Utan kvalificerad vägledning riskerar offentliga aktörer att fatta felaktiga beslut eller avstå från insatser helt, av rädsla för att bryta mot reglerna. För att säkerställa att statsstöd kan användas lagligt och effektivt krävs en helhetsförståelse för hur regelverken samverkar och en samordnad

vägledning som förenar juridisk kompetens med praktisk förståelse för regionala förutsättningar och EU-regelverk.

- ***Risk för oavsiktlig snedvridning av konkurrensen***

När statsstöd ges i situationer där gränsdragningen mellan statsstödsregler och offentlig upphandling är otydlig, uppstår inte bara rättslig och praktisk osäkerhet – utan även en reell risk att konkurrensen på marknaden snedvrids. Denna risk är särskilt påtaglig om stödåtgärder utformas utan en helhetsbedömning av hur de påverkar olika aktörer. I synnerhet mindre företag och regionala aktörer har ofta begränsade resurser att navigera i det komplexa regelverket kring statsstöd, upphandling och andra offentliga finansieringsformer. Om stöd utformas eller tillämpas på ett sätt som gynnar vissa företag – exempelvis genom bristfällig konkurrensutsättning eller otydlig uppföljning – finns en risk att otillbörliga konkurrensfördelar uppstår.

Vägledningen behöver således motverka att offentliga stödåtgärder skapar snedvridning på marknaden, snarare än att enbart fokusera på om ett stöd juridiskt sett faller under statsstöds- eller upphandlingsregler. Att undvika denna typ av snedvridning kräver en vägledningsfunktion som kombinerar juridisk kompetens med insikt i marknadsförhållanden och regionala förutsättningar.

- ***Statsstöd är inte ett konkurrensfrämjande verktyg***

Till skillnad från konkurrenstillsyn är syftet med statsstöd ofta att främja politiska mål – till exempel regional tillväxt, gröna investeringar eller samhällsviktig infrastruktur. Att samla denna typ av stödgivande vägledning hos en konkurrensmyndighet riskerar att leda till normkonflikter och felprioriteringar. Vägledning om hur man ger tillåtet statsstöd är inte detsamma som att värna konkurrens – snarare tvärtom.

Förslag till justeringar

För att säkerställa en rättssäker, effektiv och konkurrensneutral tillämpning av statsstödsreglerna föreslår Region Örebro län att promemorian justeras i två viktiga avseenden.

- ***Särskilj väglednings- och tillsynsfunktionerna för att stärka förtroendet och rättssäkerheten***

För det första bör det förtydligas att vägledning och tillsyn är skilda funktioner och inte bör samlas inom samma myndighet. Detta är

avgörande för att aktörer – särskilt kommuner och regioner – ska känna förtroende att söka rådgivning även i komplexa eller gränsöverskridande stödfrågor. En sådan tydlig rollfördelning minskar risken för försiktighetsbeteende, rättsosäkerhet och otillbörliga konkurrensfördelar.

- ***Utveckla en strukturerad och tillämpningsnära samverkan mellan statsstödsfunktionen och regionala aktörer***

För det andra bör promemorian betona vikten av strukturerad och kontinuerlig samverkan mellan den samlade statsstödsfunktionen och regionala aktörer. Detta är särskilt viktigt i frågor där statsstöd samverkar med andra regelverk, såsom upphandlingsrätt eller EU-finansierade insatser. En sådan samverkan måste bygga på ömsesidig förståelse för de praktiska och verksamhetsnära utmaningar som regionala stödgivare möter, snarare än på ensidigt informationsutbyte.

För Region Örebro län

Jenny Steen

Regionstyrelsens ordförande